

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Miroslavou Hrehorovou v právní věci žalobce: **Q. S. N.**, tvrzené datum narození X, státní příslušnost Vietnamská socialistická republika, toho času pobytem ZZC Bělá Jezová, 294 21 Bělá pod Bezdězem, zastoupeného Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s., se sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9, proti žalované: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie hl.m. Prahy**, Odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, se sídlem Křižíkova 12, 180 00 Praha 8, o žalobě proti rozhodnutím žalovaného správního orgánu ze dne 6. 9. 2014, čj. KRPA-343738-14/ČJ-2014-000022 a ze dne 16. 9. 2014 čj. KRPA-343738-49/ČJ-2014-000022,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, ze dne 6. 9. 2014, čj. KRPA-343738-14/ČJ-2014-000022 a ze dne 16. 9. 2014 čj. KRPA-343738-49/ČJ-2014-000022, se ruší a věc se vrací zpět žalované k dalšímu řízení.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkumu rozhodnutí ze dne 6. 9. 2014, čj. KRPA-343738-14/ČJ-2014-000022 a ze dne 16. 9. 2014 čj. KRPA-343738-49/ČJ-2014-000022, kterými žalovaná v obou případech rozhodla podle § 124 odst. 1 písm. b) zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, v rozhodném znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění; doba zajištění žalobce byla oběma rozhodnutím totožně stanovena na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody, tj. ode dne 5. 9. 2014.

Žalobce namítá, že přestože je nezletilým cizincem bez doprovodu ve smyslu § 180c zákona o pobytu cizinců, neboť je mu 16 let a do České republiky přicestoval bez doprovodu

rodičů nebo jiné zletilé osoby za něj odpovídající, nerespektovala žalovaná v průběhu řízení o zajištění danou skutečnost. Napadá především postup žalované, kterou mu nebyl v řízení o zajištění neprodleně ustanoven opatrovník podle § 124 odst. 4 zákona o pobytu cizinců a má za to, že v řízení tudíž nebyla náležitě chráněna jeho práva. Dodává dále, že mu opatrovník nebyl ustanoven ani po zahájení řízení o správním vyhoštění podle § 119 odst. 9 zákona o pobytu cizinců. Usnesení o ustanovení opatrovníka bylo žalovanou vydáno až dne 8. 9. 2014, které mu bylo doručeno dne 17. 9. 2014. Opatrovníkem pro řízení o správním vyhoštění a pro řízení o zajištění byl zmíněným usnesením žalobci ustanoven Magistrát města Mladá Boleslav, Odbor sociálních věcí, Odbor sociálně právní ochrany dětí.

Žalobce dále stručně shrnuje průběh souběžně probíhajícího řízení o udělení mezinárodní ochrany, v němž mu byla Ministerstvem vnitra ČR ustanovena opatrovnice. Dne 29. 9. 2014 proběhlo nabrání žádostí o udělení mezinárodní ochrany ze strany Odboru azylové a migrační politiky MV ČR. Žalobce je ze strany OAMP MV ČR považován za nezletilou osobu bez doprovodu ve smyslu § 2 odst. 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „azylový zákon“), což dokládá tím, že v jeho případě nebylo vydáno rozhodnutí o povinnosti setrvat v zařízení pro zajištění cizinců ve smyslu § 46a odst. 1 azylového zákona. Žalobce rovněž poukazuje na skutečnost, že Ministerstvo vnitra ČR nepřistoupilo k provedení lékařského vyšetření za účelem zjištění jeho věku, přestože mu to zákon v případě pochybností umožňuje (viz § 89 odst. 3 zákona o azylu). Na základě uvedených skutečností se žalobce domnívá, že ani ze strany žalované nebyl dán důvod k pochybnostem ohledně jeho věku.

Postup žalované při ustanovení opatrovníka, shledává žalobce kromě liknavého také přehnaně formalistickým. Byť byla obě napadená rozhodnutí o zajištění zaslána ustanovenému opatrovníkovi, bylo tak učiněno až poté, kdy již před správním orgánem proběhly všechny úkony v řízení, včetně výsledku žalobce, aniž by těmto úkonům byl opatrovník přítomen. Žalobce namítá, že smyslem ustanovení opatrovníka dle § 124 odst. 4 zákona o pobytu cizinců je účinně hájit zájmy nezletilých cizinců bez doprovodu a nikoliv pouze dostát literě zákona ve chvíli, kdy to již nemá pro nezletilého valného významu.

K tomu žalobce dodává, že jej ustanovený opatrovník v Zařízení pro zajištění cizinců v Bělé Jezové ani jednou osobně nenavštívil a ani ho jinak nekontaktoval. Pokud je žalobci známo, opatrovník ke dni podání žaloby (6. 10. 2014 – pozn. soudu) nepodnikl žádné kroky k ochraně jeho práv, když nepodal žádost o propuštění žalobce ze zařízení pro zajištění a nepodal ani žalobu proti rozhodnutí o zajištění v rámci správního soudnictví. Ostatně také proto se žalobce rozhodl podat tuto žalobu za přispění Organizace pro pomoc uprchlíkům, jejíž právníci zařízení pro zajištění cizinců pravidelně navštěvují.

Žalobce dále nesouhlasí s důvodem svého zajištění. Připomíná, že byl zajištěn za účelem realizace výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění z důvodu, že dle žalované existuje nebezpečí, že by mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalobce namítá, že žalovaná nemůže jeho neoprávněný vstup a pobyt na území beze všeho považovat za takové jednání, které zakládá důvodnou domněnku, že by v budoucnu mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Má za to, že zajištění je opatřením výjimečného charakteru, a proto by mělo být užíváno pouze v krajních případech a po náležitém zvážení všech okolností a individuální situace každé zajišťované osoby. Žalobce zdůrazňuje, že se žalovanou od počátku řízení spolupracoval, a podle jeho názoru není důvod se domnívat, že by se v budoucnu nepodrobil rozhodnutí o vyhoštění, bude-li uloženo. Žalobce tak dospěl k názoru, že opatření omezující jeho svobodu na 90 dnů, není za dané situace přiměřené ani nevyhnutelné. Svou úvahu navíc opírá o argument, že zajištění v jeho případě fakticky postrádá svůj zákonný účel, neboť dosud nebylo vydáno rozhodnutí o jeho správním vyhoštění, a i kdyby toto rozhodnutí vydáno bylo, nelze ho v současné době realizovat s ohledem na probíhající řízení o žalobcově žádosti o udělení mezinárodní ochrany

(srov. § 119 odst. 7 zákona o pobytu cizinců). Nadto je žalobce osobou nezletilou bez doprovodu a v řízení o udělení mezinárodní ochrany proto nelze v jeho případě postupovat podle § 16 azylového zákona, kdy jeho žádost nemůže být zamítnuta pro zjevnou nedůvodnost. Dle názoru žalobce nelze předpokládat ani postup podle § 25 azylového zákona upravující zastavení řízení o mezinárodní ochrany, avšak v tomto ohledu žádné argumenty nepředkládá a pohybuje se spíše v rovině domněnek.

Žalobce také poukazuje na skutečnost, že žalovaná pozdějším z napadených rozhodnutí využila možnosti tzv. žalobce „přezajistit“, přestože byl v době vydání zmíněného napadeného rozhodnutí žadatelem o mezinárodní ochranu. S ohledem na jeho věk mu však nemohla být uložena povinnost setrvat v zařízení pro zajištění cizinců dle § 46a azylového zákona. Žalovaná následně opětovně zajistila žalobce dle § 124 a s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 1 As 90/2011-124 ze dne 31. 7. 2013 konstatovala, že žádost žalobce je podána pouze s cílem pozdržet nebo zmařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění a pokračování zajištění je tudíž objektivně nutné. S tím žalobce nesouhlasí, když především namítá, že v jeho případě nebylo rozhodnutí o správním vyhoštění vydáno, a tudíž ani logicky nemohla být jeho žádost o mezinárodní ochranu podána účelově, za účelem zmaření nebo pozdržení výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění, které neexistuje. Žalobce zastává názor, že ani zmíněný odkaz na judikaturu v jeho případě neobstojí, neboť se na území České republiky nachází jenom několik týdnů, není osobu, která by v minulosti porušovala zákony ČR nebo se vyhýbala realizaci navrácení, a nelze proto argumentovat úmyslem zmařit rozhodnutí o navrácení.

Žalované žalobce vytýká také skutečnost, že ač v řízení o zajištění zjevně postupovala podle § 124 odst. 5, věty druhé zákona o pobytu cizinců, nikde v odůvodnění napadených rozhodnutí tento fakt nezmínila. V nich dle žalobce pouze poukázala na vzhled žalobce, který neodpovídá 16 letům a žádné další argumenty k použití § 124 odst. 5 zákona o pobytu cizinců neuvedla. V tomto směru shledává žalobce obě napadená rozhodnutí shodně za nepřezkoumatelná pro nedostatek odůvodnění, čímž jsou v rozporu s § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“).

Žalobce závěrem poukazuje na nepřiměřenou délku trvání zjišťování jeho skutečného věku, když žalovaná nebyla schopna ani po 30 dnech od zajištění s určitostí stanovit, jestli je osobou nezletilou.

Konečně má žalobce za to, že žalovaná u obou napadených rozhodnutí opomněla vzít v úvahu princip nejlepšího zájmu dítěte dle čl. 3 odst. 1 Úmluvy OSN o právech dítěte, který nejenže v odůvodnění nezohlednila, ale ani zmíněný zájem v praxi nechránila.

Žalovaná ve vyjádření k podané žalobě uvádí, že není pravdou, že by žalobci nebyl ustanoven opatrovník s ohledem na nejistotu kolem jeho věku. Zmíněnou žalobní námitku vyvrací odkazem na usnesení čj. KRPA-343738-38/ČJ-2014-000022 ze dne 8. 9. 2014, kterým ustanovila žalobci opatrovníka, konkrétně Magistrát města Mladá Boleslav, Odbor sociálních věcí, Odbor sociálně právní ochrany dětí. Dodává, že zmíněné usnesení bylo vydáno první pracovní den následující po vydání prvního napadeného rozhodnutí o zajištění žalobce, čímž byla naplněna podmínka neprodleného ustanovení, tj. takového ustanovení opatrovníka, které je provedeno bez zbytečných průtahů.

Za nemístnou považuje žalovaná polemiku žalobce, že ustanovený opatrovník nejednal v jeho nejlepšího zájmu, když nepodal policii žádost o propuštění ze zařízení ani žalobu proti rozhodnutí o zajištění v rámci správního soudnictví. Uvádí zejména, že žádost o propuštění ze zařízení lze podat za splnění podmínek vymezených v ustanovení v § 129a zákona o pobytu cizinců, přičemž v posuzovaném případě dle žalované bezesporu absentuje podmínka časového odstupu stanovená v odst. 3 tohoto ustanovení, kdy žádost o propuštění ze zařízení lze podat nejdříve po uplynutí 30 dní od nabytí právní moci rozhodnutí o zajištění.

Žalovaná dále uvádí, že při svém rozhodování shledala naplnění kumulativních podmínek ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) s přihlédnutím k § 124 odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Žalobce v době vydání prvního z napadených rozhodnutí uváděl věk rovnající se věku nezletilého, aniž by svůj věk podložil jakýmkoliv dokladem totožnosti. Dle názoru žalované bylo již z prvního pohledu patrné, že tělesné parametry žalobce neodpovídají uváděnému věku cca 16,5 let. Žalovaná má za to, že byla tudíž nucena učinit si vlastní úsudek, zda v případě žalobce neexistují důvodné pochybnosti o jím uváděném věku. Po zhodnocení způsobu vstupu na území schengenského prostoru, absenci jakéhokoliv dokladu totožnosti a skutečné vizáži cizince, dospěla žalovaná k závěru, že v případě cizince existují důvodné pochybnosti, že se jedná o nezletilého cizince bez doprovodu, a proto přistoupila v návaznosti na ustanovení § 124 odst. 5 věty druhé k zajištění žalobce dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

Dodává, že pro určení přibližného věku žalobce byl zároveň ustanoven znalec z oboru zdravotnictví, odvětví antropologie a pediatrické auxologie, který podle stupně osifikace skeletu ruky určil biologický věk rovnající se cca 19 let. Odborným zkoumáním ze dne 8. 10. 2014 byl tedy dle žalované zpochybněn věk žalobce. Žalovaná dodává, že se ve své rozhodovací praxi setkává s případy, kdy cizinci účelově uvádí věk nižší 18 let, přičemž spoléhají na to, že jim bude ze strany správního orgánu přiznána vyšší míra procesní ochrany a vyhnou se zajištění. Uvedením nepravdivých údajů žalobce vyvolal v žalované důvodnou domněnku, že bude ztěžovat vedené řízení o správním vyhoštění a z tohoto pohledu se žalované zajištění jeví jako jediné účelné opatření, které zabezpečí účinky správního vyhoštění.

Žalovaná dále nesouhlasí, že by obě napadená rozhodnutí postrádala důvody k zajištění. Nezpochybňuje názor žalobce, že v řízení o zajištění cizince je povinností správních orgánů zabývat se možnými překážkami správního vyhoštění, kterému jsou jim v době rozhodování známy, avšak na straně druhé se nelze dle žalované domnívat, že správní orgány budou anticipovat, zda v době trvání zajištění nevyplynou okolnosti dříve neznámé, které by mohly zapříčinit pozastavení výkonu vyhoštění. Správní orgány posuzují, zda v jednotlivých případech neexistují překážky trvalejší povahy, které by v delším časovém rámci bránily výkonu vyhoštění, což však neznamená, že budou předvídat všechny možné budoucí scénáře pro vývoj řízení. Pokud žalobce uvádí, že probíhající řízení o udělení mezinárodní ochrany automaticky znamená nemožnost vycestování, zřejmě dle žalované opomíjí celé znění ustanovení § 119 odst. 6 zákona o pobytu cizinců. Žalovaná poukazuje na skutečnost, že lhůta pro vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany nepřesahuje dobu zajištění, která byla stanovena v pořadí druhým z napadených rozhodnutí, a proto se domnívá, že možnost realizace vyhoštění není *a priori* vyloučena ani za situace, kdy doposud není vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění. Poukazuje zároveň na obsah spisového materiálu, v němž je od 8. 10. 2014 založen přípis upřesňující věk žalobce. Žalovaná má za to, že za daných okolností již vydání rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce nic nebrání. Navíc stanovení věku žalobce zároveň umožňuje Ministerstvu vnitra České republiky postupovat podle § 16 azylového zákona, a tudíž vykonatelnost rozhodnutí o správním vyhoštění by právní mocí takového rozhodnutí nemohla být odkládána.

Žalovaná konečně nesouhlasí ani s argumenty žalobce, jež by měly vyvrátit její závěr o účelovosti žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Pakliže žalobce v rámci řízení sám uváděl, že jeho cesta vede do Spolkové republiky Německo, kde si chce vydělat finanční prostředky, aby mohl sanovat své dluhy ve Vietnamu, dle jeho slov mu ve státě původu nehrozí žádné nebezpečí a prohlášení učiní až v zařízení pro zajištění cizinců, kam byl umístěn na základě prvního napadeného rozhodnutí, bezesporu se lze dle žalované domnívat, že svou žádost podal z důvodů prospěchářských za účelem vyhnutí se hrozícímu vyhoštění.

Dané pohnutky dle žalované nejenže odporují smyslu, pro který byl institut mezinárodní ochrany zřízen, ale nastíněné chování se ani neslučuje s jejím vnímáním dobrých mravů.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s.ř.s.) a vycházel při tom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba **je důvodná**.

Pro lepší orientaci v dané věci soud krátce zrekapituluje podstatné okolnosti, které vyplynuly ze správního a soudního spisu. Žalobce byl dne 5. 9. 2014 ve 12:00 hodin kontrolován hlídkou Policie ČR, přičemž na její výzvu nebyl schopen prokázat svoji totožnost. Jelikož se ani po poskytnutí potřebné součinnosti nepodařilo žalobcovu totožnost ověřit, pojala policejní podezření, že pobývá na území České republiky neoprávněně, a byl proto zajištěn dle ustanovení § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky. Na služebně žalobce uvedl, že je osobou mladší 18let, pročež byla žalovanou neprodleně vyrozuměna dosahová pracovnice Orgánu sociálně právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“) Městské části pro Prahu 4, jež byla následně přítomna sepsání protokolu o podaném vysvětlení ze dne 5. 9. 2014. Tato pracovnice po provedení zmíněného úkonu zanesla do správního spisu poznámku, v níž na základě fyzického vzezření žalobce vyslovila pochybnost o jím uváděném věku cca. 16,5 let.

Dne 6. 9. 2014 byl žalobce podroben lékařskému vyšetření v Nemocnici na Bulovce a to za účelem vystavení lékařské zprávy s popisem tělesných parametrů směřujících ke zjištění jeho skutečného věku. Téhož dne, tj. 6. 9. 2014 bylo žalobci oznámeno zahájení správního řízení o správním vyhoštění a zároveň bylo vydáno první z napadených rozhodnutí o jeho zajištění.

Dne 8. 9. 2014 byl žalovanou usnesením čj. KRPA-343738-39/ČJ-2014-000022 ustanoven žalobci opatrovník, konkrétně Magistrát města Mladá Boleslav, Odbor sociálních věcí, Odbor sociálně právní ochrany dětí. Dne 11. 9. 2014 byla poté žalovanou ustanovena znalkyně za účelem provedení znaleckého posudku ke zjištění věku žalobce.

Žalobce byl mezi tím umístěn do Zařízení pro zajištění cizinců v Bělé-Jezové, kde dne 12. 9. 2014 požádal o udělení mezinárodní ochrany. Jelikož v případě žalobce nemohlo Ministerstvo vnitra ČR využít postup dle § 46a azylového zákona, přistoupila žalovaná k jeho opětovnému zajištění dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců neboť naznala, že žalobcem podaná žádost o mezinárodní ochranu je pouze účelová s cílem vyhnout se realizaci správního vyhoštění. Rozhodnutí o opětovném zajištění vydala žalovaná dne 16. 9. 2014, přičemž také proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu.

Zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je zásahem do jeho osobní svobody, a proto může být provedeno pouze v souladu se zákony, Ústavou a Listinou a v neposlední řadě s Úmluvou, již je Česká republika vázána [srov. nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 10/08, ze dne 12. 5. 2009 (N 115/53 SbNU 427; 229/2009 Sb.), <http://nalus.usoud.cz>].

Podle již ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu: „*institut zajištění cizince a jeho následné umístění do zařízení pro zajištění cizinců (až na 180 dní, resp. 90 dní v případě cizince mladšího 18 let) představuje mimořádný institut, který umožňuje policii zasáhnout do ústavně chráněného práva na osobní svobodu, které je jednou ze základních součástí nedotknutelnosti člověka zakotvené obecně v čl. 7 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Právo na osobní svobodu je zaručeno v čl. 8 odst. 1 Listiny, přičemž podle odst. 2 téhož článku nikdo nesmí být zbaven svobody jinak, než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon.*“

(srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2010, č. j. 9 As 5/2010 - 74, publikovaný pod č. 2129/2010 Sb. NSS, www.nssoud.cz).

V případě obou žalobou napadených rozhodnutí byl žalobce zajištěn na dobu stanovenou na 90 dnů ode dne prvního omezení svobody dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, podle něhož je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění bylo pravomocně rozhodnuto anebo mu byl uložen jiným členským státem EU zákaz vstupu platný pro území členských států EU a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění.

V případě žalobce byly již od počátku pochybnosti ohledně jeho věku, neboť již při svém zajištění hlídkou Policie ČR uvedl datum narození 8. 3. 1998. Jelikož byl uváděný věk nižší než 18 let, byla žalovanou vyrozuměna pracovnice OSPOD, která byla posléze přítomna při pořizování protokolu o podání vysvětlení žalobce ze dne 5. 9. 2014. Tato pracovnice po provedení zmíněného úkonu zanesla do správního spisu poznámku, v níž na základě fyzického vzezření žalobce vyslovila pochybnost o jím uváděném věku cca. 16,5 let.

Výše bylo uvedeno, že žalobce byl zajištěn dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, podle něhož je možno na svobodě omezit cizince starší 15 let pakliže existuje nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Ze správního spisu a z okolností případu je však zároveň zřejmé, že na žalobce je až do okamžiku upřesnění jeho věku nutno nahlížet jako na nezletilého cizince bez doprovodu dle § 180c zákona o pobytu cizinců. Tím se rozumí cizinec ve věku 15 až 18 let, který přicestuje na území bez doprovodu zletilé osoby odpovídající za něj podle právního řádu platného na území státu, jehož občanství cizinec mladší 18 let má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, na území státu jeho posledního bydliště, a to po takovou dobu, po kterou se skutečně nenachází v péči takovéto osoby eventuálně také cizinec mladší 18 let, který byl ponechán bez doprovodu poté, co přicestoval na území.

V kontextu mezinárodní migrace představují nezletilí cizinci bez doprovodu vysoce zranitelnou skupinu, které je věnována zvýšená pozornost jak na poli mezinárodního práva, tak také práva Evropské Unie, což se pochopitelně promítá také do úpravy české (srov. např. Směrnici rady 2003/9/ES ze dne 27. ledna 2003, kterou se stanoví minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl či Směrnici rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003, o právu na sloučení rodiny). S ohledem na právě projednávanou věc je nutno sledovat zejména projev práv nezletilých cizinců bez doprovodu na úrovni zákona o pobytu cizinců.

Ustanovení § 124 odst. 4 stanoví: „*Je-li rozhodováno o zajištění nezletilého cizince bez doprovodu (§ 180c), ustanoví mu policie neprodleně opatrovníka. Policie o ustanovení opatrovníka nezletilého cizince bez doprovodu vyrozumí a poučí jej o úkolech opatrovníka.*“

Smyslem zmíněného ustanovení je, aby v případech, kdy není na první pohled zřejmé zda cizinec je či není zletilý správní orgány postupovaly v souladu s čl. 3 Úmluvy o právech dítěte a ustanovily cizinci pro řízení o zajištění opatrovníka, jelikož jediné tak budou eventuální zájmy dítěte dostatečně chráněny. Tento stav je nutno udržovat při nejmenším do doby, než bude nade vsí pochybnost prokázán skutečný věk cizince.

Z obsahu správního spisu soud zjistil, že si uvedenou povinnost žalovaná uvědomovala, a proto žalobci usnesením čj. KRPA-343738-39/ČJ-2014-000022 ustanovila opatrovníka - Magistrát města Mladá Boleslav, Odbor sociálních věcí, Odbor sociálně právní ochrany dětí, kde opakovaně uvedla odkaz na § 180c zákona o pobytu cizinců.

Sporným mezi žalobcem a žalovanou bylo, do jaké míry bylo ustanovení opatrovníka dne 8. 9. 2014 skutečně neprodlené s ohledem na skutečnost, že byl žalobce omezen na svobodě již dne 5. 9. 2014. Výkladem termínu neprodleně se již zdejší soud zabýval a to konkrétně v rozsudku čj. 9Ca 144/2007 – 27 ze dne 22. 10. 2008: „...pojem ‘neprodleně‘ není ani podle stanoviska soudu neurčitým právním pojmem, neboť právě v obecné poloze zcela jistě znamená bez zbytečného prodlení, a tedy okamžitě, ihned, bezodkladně, bez meškání, bezprostředně. Lhůtu určenou tímto pojmem je tak třeba počítat na dny, maximálně několik týdnů.“

Z okolností projednávaného případu má soud za to, že postup žalované podmínku neprodlenosti naplnil. Vycházel jednak ze skutečnosti, že žalovaná skutečně jednala v rádech dnů, přičemž nelze přehlédnout ani fakt, že data 6. 9. 2014 a 7. 9. 2014 připadla na sobotu, resp. neděli. Podstatnými procesními úkony, které se v řízení odehrály bez přítomnosti opatrovníka tak byly podání vysvětlení žalobce, jež se konalo již v den zajištění Policií ČR, tj. 5. 9. 2014 a dále vyjádření žalobce sepsané z důvodu zahájení řízení o správním vyhoštění. K prvnímu zmíněnému úkonu byla žalovanou přivolána pracovnice OSPOD, přičemž úkolem těchto orgánů je zejména dbát o ochranu práv a oprávněných zájmů dítěte. Tato pracovnice po provedení pohovoru odmítla další účast OSPOD na řízení, jelikož usoudila, že žalobce vypadá starší, než uvádí. S ohledem na uvedené dospěl soud k závěru, že námitka žalobce, že by v průběhu správního řízení o zajištění nebyla hájena jeho práva, je nedůvodná. Ustanovený opatrovník byl ustanoven dostatečně včas, aby se stihl s celou věcí seznámit a aby popř. zvážil využití opravných prostředků proti zajištění žalobce. To že tak podle všeho neučinil nelze přičítat žalované, byť tato mohla v pozdější fázi řízení minimálně zvážit změnu stávajícího opatrovníka, s jehož činností nebyl žalobce zcela evidentně spokojen.

Ustanovení opatrovníka však není jediným „zvýhodněním“ skupiny nezletilých cizinců bez doprovodu, s nímž zákon o pobytu cizinců počítá. Ustanovení § 124 odst. 5 omezuje důvody, za kterých je možno zmíněné nezletilé cizince zajistit. Dle věty první citovaného ustanovení: „*Policie je oprávněna zajistit nezletilého cizince bez doprovodu, pouze je-li důvodné nebezpečí, že by mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek.*“ Věta druhá citovaného ustanovení rozšiřuje škálu zajišťovacích důvodů také o ty, jež vymezuje § 124 odst. 1, avšak tyto mohou být na nezletilého cizince bez doprovodu aplikovány jedinečně za předpokladu, že existují důvodné pochybnosti, že jde opravdu o nezletilého cizince bez doprovodu. Úkony ke zjištění skutečného věku nezletilého cizince bez doprovodu zahájí v tomto případě policie ihned po jeho zajištění.

S ohledem na žalovanou využité ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je zřejmé, že bylo záměrem žalované využít postup vymezený výše uvedenou větou druhou § 124 odst. 5, čili byly z její strany pochybnosti o věku žalobce, pro něž se rozhodla aplikovat jeden ze zajišťovacích důvodů dle odstavce 1 § 124. V tomto směru jí však žalobce vytýkal, že použití tak závažného opatření, jako je zajištění nezletilé osoby bez doprovodu podle ustanovení pro zletilé osoby, musí být v rozhodnutí správního orgánu pečlivě odůvodněno, což dle názoru žalobce žalovaná opomněla.

S uvedenou žalobní námitkou se soud ztotožnil. V ani jednom z odůvodnění dvou napadených rozhodnutí se žalovaná nevěnovala bližšímu zdůvodnění svého postupu, v němž by přezkoumatelným způsobem osvětlila, z čeho vycházejí její důvodné pochybnosti o tom, že je žalobce nezletilým cizincem bez doprovodu dle § 180c zákona o pobytu cizinců. V obou napadených rozhodnutích lze nalézt pouze velmi stručnou zmínku o tom, že žalobce vypadá starší, než by odpovídalo jím uváděnému věku. Tato připomínka žalované se navíc nachází v části odůvodnění, v níž se žalovaná vysvětluje důvody nepoužití mírnějších opatření za účelem vycestování a zcela postrádá jakoukoliv, byť jen naznačenou, vazbu na postup žalované dle § 124 odst. 5 věty druhé zákona o pobytu cizinců.

Nutno dodat, že dle názoru soudu měla žalovaná zmínit odkaz na § 124 odst. 5 již ve výrokové části obou napadených rozhodnutí. Samostatně stojící formulace výroku o využití pouze § 124 odst. 1 písm. b) v obou napadených rozhodnutích při aplikaci na nezletilého cizince bez doprovodu neobstojí v konfrontaci s § 68 odst. 2 správního řádu. Není-li výrok o zajištění nezletilého cizince bez doprovodu doplněn o příslušný odkaz na § 124 odst. 5 zákona o pobytu cizinců je s ohledem na uvedené nezákonný. V souladu s názorem žalobce soud konstatuje, že odůvodnění rozhodnutí by mělo následně danou skutečnost reflektovat a to do té míry, že bude obsahovat přezkoumatelnou úvahu o tom, z čeho plynou důvodné pochybnosti správního orgánu o věku žalobce (viz § 68 odst. 3 správního řádu).

Za situace, kdy byl žalobce v postavení nezletilého cizince bez doprovodu, o jehož věku panují důvodné pochybnosti, měla žalovaná postupovat při jeho zajištění v souladu s § 124 odst. 5 věty druhé zákona o pobytu cizinců. Takový odkaz, z něhož by bylo zřejmé, že si žalovaná danou skutečnost uvědomovala, však v žádném z napadených rozhodnutí neučinila a ani v odůvodnění nelze nalézt oporu pro postup žalované. V takovém případě se lze pouze domýšlet, že žalovaná postupovala v intencích § 124 odst. 5 věty druhé zákona o pobytu cizinců, což však ona sama nijak nezdůvodnila.

Vzhledem k tomu, že žalovaná nikde v rámci napadených rozhodnutí neodkázala na konkrétní právní úpravu, ze které vycházela při zajištění žalobce dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, je třeba rozhodnutí žalované považovat za nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů, neboť z jejich výroků ani odůvodnění není zřejmé, jak byla naplněna zákonná kritéria § 124 odst. 5 věty druhé zákona o pobytu cizinců.

Jelikož Městský soud v Praze shledal žalobu důvodnou, postupoval podle ustanovení § 78 odst. 1 s.ř.s. a žalobou napadená rozhodnutí zrušil pro nezákonnost a nepřezkoumatelnost. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem se Městský soud v Praze již blíže nezabýval otázkou důvodnosti dalších uplatněných žalobních námitek, rozhodnutí pro nezákonnost zrušil a podle ustanovení § 78 odstavec 4 s.ř.s. věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V tomto dalším řízení bude na žalované, aby náležitě vymezila, z čeho plynou její pochybnosti o skutečném věku žalobce, eventuálně aby pochybnosti v intenzitě předpokládané v ust. § 3 rozptýlila a zvolila odpovídající postup v souladu se zákonem o pobytu cizinců

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Přestože měl žalobce ve věci úspěch, náklady řízení mu nevznikly.

P o u č e n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 24. října 2014

**JUDr. Miroslava Hrehorová v.r.
samosoudkyně**